

Examenul de bacalaureat național 2018

Proba E. d)

Filosofie

Varianta 2

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scriveți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Problematika filosofică a sensului vieții are în centrul său întrebarea:
 - a. Ce raport există între individ și autoritate?
 - b. Este rațiunea o sursă a cunoașterii?
 - c. Ce este adevărul utilitate?
 - d. Este fericirea un scop al vieții?
2. Etica, înțeleasă, în sens obișnuit, drept termen sinonim cu cel de morală sau de practică care are drept scop fericirea, determinarea unei vieți fericite, este o reflecție asupra:
 - a. raportului dintre individ și stat
 - b. aspectelor care țin de moralitatea actelor sau acțiunilor umane
 - c. raportului dintre identitate și alteritate
 - d. surselor cele mai sigure ale cunoașterii
3. O problemă/temă specifică abordată în cadrul eticii aplicate este cea referitoare la:
 - a. eutanasiu
 - b. sensul vieții
 - c. adevăr și eroare
 - d. natura umană
4. Realizarea drepturilor pozitive, în practică, presupune:
 - a. puterea de a alege între bine și rău, de a asculta sau nu poruncile lui Dumnezeu
 - b. intervenția statului în viața societății și a individului
 - c. ca omul să nu fie constrâns de o cauză exterioară sau interioară să acționeze într-un anumit fel
 - d. restrângerea intervenției statului la nivel minim
5. Filosoful J. P. Sartre consideră că:
 - a. scopul principal al statului este acela de a asigura respectarea drepturilor și libertăților individuale
 - b. omul alege, este liber și chiar condamnat la libertate și prin aceasta este și responsabil
 - c. trebuie făcută o distincție clară între libertatea pozitivă și libertatea negativă
 - d. omul, în starea naturală, fiind condamnat să fie liber, este și iresponsabil pentru alegerile sale
6. Sintagma *Fiecare persoană are dreptul la viață și la libertate* vizează, în mod special:
 - a. problematica epistemologiei
 - b. drepturile pozitive
 - c. problematica gnoseologiei
 - d. drepturile negative
7. În lucrarea *Problemele filosofiei*, B. Russell realizează distincția între:
 - a. cunoașterea lucrurilor și cunoașterea adevărilor
 - b. adevăruri analitice și adevăruri sintetice
 - c. cunoașterea a priori și cunoașterea a posteriori
 - d. adevăruri teoretice și adevăruri metafizice

8. Reprezentanții teoriei pragmatiste a adevărului apreciază valoarea ideilor noastre din perspectiva compatibilității lor cu:
- principiul coerenței, adică o opinie este adevărată numai dacă este în concordanță cu alte opinii considerate la un moment dat adevărate
 - faptele, adică o opinie este adevărată numai dacă coincide cu realitatea la care se referă
 - principiul corespondenței, adică o opinie este adevărată numai dacă ea este în concordanță cu principiile gândirii logice
 - utilitatea, adică o opinie nu este prin ea însăși adevărată, ci doar dacă aplicată în practică se dovedește a fi productivă, funcțională, utilă
9. I. Kant, reprezentat al eticii deontologice, consideră că imperativul categoric presupune:
- necesitatea practică a unei acțiuni posibile, considerată mijloc pentru obținerea unui lucru dorit
 - a acționa conform unei asemenea maxime care să poată deveni, în același timp, o lege particulară
 - necesitatea de a îndeplini o acțiune din respect pentru lege
 - a acționa conform unei asemenea maxime care să poată deveni, în același timp, o lege universală
10. Dreptul la căsătorie, prevăzut în articolul 16 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, reprezintă un drept negativ, deoarece:
- pentru a beneficia de el, acțiunea statului trebuie să fie cât mai mică
 - presupune tratamentul diferențiat al oamenilor cărora li se acordă o a doua șansă
 - pentru a beneficia de el, acțiunea statului trebuie să fie cât mai mare
 - presupune tratamentul egal al oamenilor cărora li se acordă o a doua șansă

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte și teorii specifice cunoașterii, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Raționalism	1. Cunoașterea provine în întregime din experiență care este sursa cunoaștințelor noastre.
b. Failibilism	2. Ceea ce depășește experiența umană, ceea ce este dincolo de posibilitățile noastre de cunoaștere.
c. Empirism	3. Rațiunea este sursa ultimă a cunoașterii autentice.
	4. Ceea ce ne oferă fericirea, ca scop al vieții.
d. Transcendent	5. Concepție care afirmă că suntem supuși erorii, că nu putem ajunge la adevăruri ultime, stabilite o dată pentru totdeauna.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva rolului ipotezelor științifice în cunoaștere. **8 puncte**

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul criticii constructive în democrație. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

A exista ca om înseamnă din capul locului a găsi o distanță față de imediat, prin situarea în mister. Imediatul nu există pentru om decât spre a fi depășit (...). Prin încercările sale revelatorii omul devine însă creator, și anume creator de cultură în genere. (...) Existența întru imediat și pentru securitate este desigur un mod pe care nu-l depășește conștiința niciunui animal. (...) Animalul este însă cu desăvârșire străin de „existența întru mister și pentru revelare” și de dimensiunile și complicațiile vieții care rezultă din acest mod de existență.

(L. Blaga, *Geneza metaforei și sensul culturii*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, pe baza textului dat, două orizonturi existențiale. **4 puncte**
 2. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *natură umană și creație culturală*. **10 puncte**
 3. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**
- B.** Termenul de *democrație* are atât semnificația unui regim politic, cât și pe cea de ideal, de principiu sau finalitate politică.
1. Menționați trei caracteristici ale democrației. **6 puncte**
 2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, raportul existent între stat și cetățean, într-un regim politic democratic. **4 puncte**